

Uluslararası
Çalışma
Örgütü

İşgal Altındaki Filistin
Toprakları

İşgal Altındaki Filistin Toprakları için ILO Acil Durum Müdahale Planı

İnsani yardım-kalkınma-barış ekseninde Acil
Durum Müdahale Planı (ERP) Toparlanma
Sütunu/Programı'nın tanıtılması

Özet

Güncelleme: 13 Mayıs 2024

Bir bakışta

Ortaklar

Çalışma Bakanlığı, Sosyal
Kalkınma Bakanlığı, Ulusal
Ekonomi Bakanlığı, Filistin
Merkezi İstatistik Bürosu,
Filistin Genel İşçi Sendikaları
Federasyonu (PGFTU), Filistin
Ticaret ve Sanayi Odaları
Federasyonu, BM kuruluşları,
donörler

Süre

12 ay (ilk faz)

Gerekli Bütçe

20 milyon ABD doları

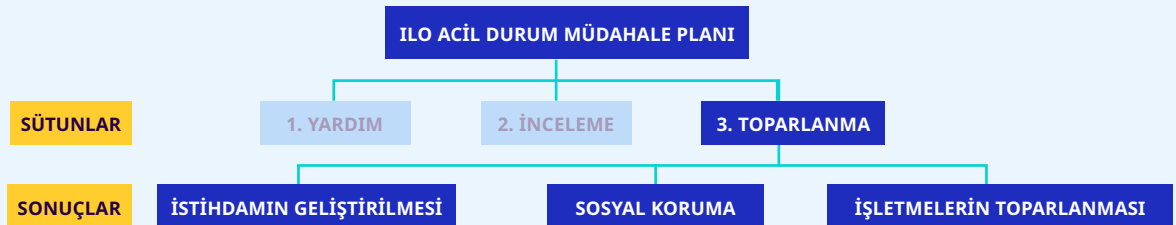
ERP finansman yöntemi

ERP, azami esneklik sağlamak ve uyarlanabilir programlamaya olanak vermek için çok donörlü bir havuz finansman düzenlemesi yoluyla finanse edilecektir. Finansman karma olacak ve özel olarak belirli sonuçlara ulaşılmasına tahsis edilmeyecektir. Havuz finansman yapısına katkıda bulunan ortaklara ERP Toparlanma Sütunu/Programı'nın geneline ve birikmiş gelir ve harcamalara dair açıklamalar içeren ve mali durumu gösteren yıllık raporlar gönderilecektir.

ILO, Kasım 2023'te ILO Yönetim Kurulunun aldığı karara dayanarak ve İşgal Altındaki Filistin Toprakları için İnsana Yakışır İş Programı'nın (2023-25) belirlenen öncelikleri kapsamındaki yetkisine uygun olarak, savaşın Filistinli işçiler ve işverenler üzerindeki etkisini hafifletmek için bir **Acil Durum Müdahale Planı (ERP)** geliştirmiştir. ERP'nin genel amacı ulusal sistemleri desteklemek ve devam eden krizin etkilerini hafifletmede üçlü yapı bileşenlerinin rolünü güçlendirmektir. ERP, 2017 tarihli ve 205 sayılı Barış ve Dayanıklılık için İstihdam ve İnsana Yakışır İş Tavsiye Kararı doğrultusunda, ILO'nun afet sonrası iş gücü piyasası toparlanma programları ve insana yakışır iş ilkelerinin acil yardım ve erken toparlanma çabalarına entegre edilmesi konusundaki karşılaştırmalı üstünlüğü üzerine inşa edilmektedir. ERP, Filistin iş gücü piyasasının ortaya çıkan acil ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla Birleşmiş Milletler'in yardım ve toparlanma programlarının daha geniş bağlamı içinde yakın bir şekilde çalışmanın ne kadar hayati olduğunun bilincinde olarak geliştirilmiştir.

ERP, **insani yardım-kalkınma-barış ekseninde (HDPN) Yardım, İnceleme ve Toparlanma olmak üzere birbirine bağlı üç sütun** üzerinden bir dizi müdahalenin haritasını çıkarmaktadır. Yardım ve Gözden Geçirme Sütunlarının uygulanması devam etmekte olup, çeşitli faaliyetler tamamlanmıştır. Kasım 2023'ten bu yana ILO, bu sütunlar için kendi kaynaklarından 2 milyon ABD dolarından fazla harcama yaparak acil yardım çabalarının gerçekleştirilmesine olanak sağlamıştır. Bu çabalar arasında Batı Şeria'da mahsur kalan 9.000'den fazla Gazzeli işçinin desteklenmesi ve Gazze'deki işletmelere ait olan ve Ekim ayından bu yana İsrail limanlarında tutulan 130 konteynerin Batı Şeria'ya taşınmasına destek verilmesi yer almaktadır. Ayrıca, savaşın Filistin iş gücü piyasası üzerindeki etkisine ilişkin önemli veri toplama ve analiz çalışmalarını da içermektedir. ERP'nin **Toparlanma Sütunu/Programı, İstihdamın Geliştirilmesi, Sosyal Koruma ve İşletmelerin Toparlanması** adı verilen birbiriyle bağlantılı üç bileşenin eş güdümlü bir şekilde uygulanması yoluyla Batı Şeria ve Gazze'de iş gücü piyasasının eski hâline getirilmesini ve işletmelerin yeniden ayağa kaldırılmasını amaçlamaktadır.

Yardım ve İnceleme Sütunlarından elde edilen kanıt ve bilgiler ile ILO'nun iş gücü piyasasının toparlanması konusundaki uzmanlığına dayanarak, kilit paydaşlarla ortaklık içinde Toparlama Sütunu/Programı için bir dizi müdahale tasarlanmıştır. Bunlar arasında Gazze'deki ilk aşama toparlanma çalışmalarının yanı sıra Batı Şeria'daki toparlanma ve dayanıklılık oluşturma çalışmaları da yer almaktadır.

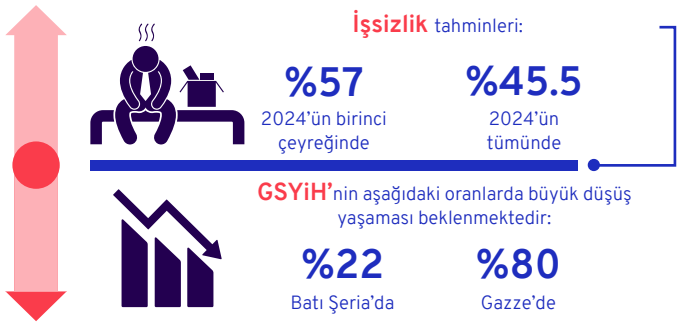
Bağlam

Gazze'deki savaş ve Batı Şeria'daki şiddet dalgası **Filistinlilerin yaşamlarını, geçim kaynaklarını ve ekonomilerini tahrip etmektedir.** Gazze, 34.300'den fazla Filistinlinin hayatını kaybettiği, 77.000'inin yaralandığı, 1,7 milyonunun yerinden edildiği, temel hizmetlerin yıkıma uğradığı ve altyapının harabeye döndüğü bir insani felaketin tam ortasındadır.¹ Batı Şeria, devam eden işgal ve yerleşimlerin genişletilmesi, yerleşimcilerin şiddet içeren saldırıları, insanların, malların ve hizmetlerin dolaşımına getirilen kısıtlamalar ve artan mali sıkıntılar nedeniyle büyük sıkıntılar yaşamaktadır. ILO ve Filistin Merkezi İstatistik Bürosu (PCBS) tarafından yapılan tahminlere göre, Ekim 2023 ve Mart 2024 tarihleri arasında İşgal Altındaki Filistin Topraklarında yarım milyondan fazla iş kaybı yaşanmıştır.² Duruma ilişkin yeni tahminlerin önümüzdeki günlerde gelmesi beklenmektedir. Hem kamu sektörü çalışanları hem de özel sektör çalışanlarının büyük bir kısmı, işverenlerin çalışan ücretlerinin maliyetlerini karşılamakta zorlanması nedeniyle maaş kesintileriyle karşı karşıyadır. İş kayıplarından kaynaklanan gelir kaybı, günlük iş gücü gelirinde 21,7 milyon ABD doları gibi muazzam bir kayba yol açmakta olup, bu rakam ücretlerin kısmen ödenmesi ve gelirlerin azalması nedeniyle yaşanan gelir kaybıyla birleştiğinde günlük 25,5 milyon ABD dolarına yükselmektedir.

Savaşın Filistin ekonomisi üzerindeki etkileri vahimdir. Gayri safi yurtiçi hasıladaki (GSYİH) keskin daralma, tüm sektörlerde katma değerdeki daralmadan kaynaklanmakta ve istihdam, çalışma saatleri ve gelirler dâhil olmak üzere yaşam standartları ve iş gücü piyasası üzerinde ciddi etkiler yaratmaktadır. Çalışanlar ve işletmeler, özellikle de küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ'ler) bu durumla başa çıkmakta zorlanmaktadır. Hâlihazırda yüksek olan yoksulluk ve kırılabilirlik seviyelerinin daha da yükselmesi beklenmektedir.

ILO'nun Filistin Ticaret, Sanayi ve Tarım Odaları Federasyonu (FPCCIA) ve Filistin Genel İşçi Sendikaları Federasyonu (PGFTU) ile yürüttüğü araştırma,³ Batı Şeria'da araştırmaya katılan işletmelerin yüzde 98,8'inin savaştan etkilendiğini göstermektedir. Yüzde 97'den fazlası aylık ciroda düşüşle karşı karşıyadır ve neredeyse yarısı geçici olarak işi çıkarmak zorunda kalmıştır. Özellikle KOBİ'ler bu durumdan ağır etkilenmiş durumdadır zira yüzde 40'tan fazlasının çalışanlarını kalıcı olarak işten çıkarması gerekmiştir.

31 OCAK 2024 İTİBARIYLA DEĞERLENDİRME RAKAMLARI

Veri kaynağı: ILO ve PCBS, *Impact of the escalation of hostilities in Gaza on the labour market and livelihoods in the Occupied Palestinian Territory*; Bulletin No. 3 (Gazze'de tırmanan çatışmaların İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki iş gücü piyasası ve geçim kaynakları üzerindeki etkisi: Bülten No. 3), Mart 2024.

İŞLETMELERİN DURUMLA BAŞA ÇIKMAK İÇİN BAŞVURDUĞU 10 YOL

1 UNOCHA, "Hostilities in the Gaza Strip and Israel: Day 201 (Gazze Şeridi ve İsrail'de Çatışmalar: 201. Gün)", 24 Nisan 2024.

2 ILO ve PCBS, *Impact of the escalation of hostilities in Gaza on the labour market and livelihoods in the Occupied Palestinian Territory*; Bulletin No. 3 (Gazze'de tırmanan çatışmaların İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki iş gücü piyasası ve geçim kaynakları üzerindeki etkisi: Bülten No. 3), Mart 2024.

3 3 Rapor, yedi sektördeki işletmelerle yapılan odak grup görüşmelerine ve farklı vilayetlerdeki 701 Batı Şerialı şirketle yapılan bir araştırmaya dayanmaktadır.

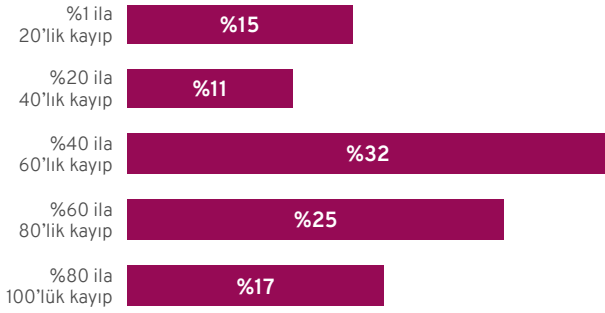
Firmalar, maliyetleri düşürmek için çalışma saatlerini veya günlerini azaltarak, üretim hatlarını kapatarak, siparişleri iptal ederek ve bazen ücretlerinin tamamını veya hizmet sonu tazminatlarını bile ödeyemeden çalışanları işten çıkararak hayatta kalmaya çalışmaktadır. Bu durum, sektörler genelinde ortalama iş gücünün azalmasına yol açmış ve toplam ortalama iş gücü yüzde 18 oranında azalmıştır. Bu durum, UNIDO tahminlerine göre yüzde 70'lik bir düşüşle satın alma gücünün azalması ve Batı Şeria'daki ekonominin daha da daralması şeklinde tezahür eden olumsuz bir etki yaratacaktır.

Çalışanlar üzerindeki etki de aynı derecede açık ve endişe vericidir. Araştırmaya katılanların büyük çoğunluğu, iş kaybı, sadece kısmi ücret alma ve kısmi zamanlı çalışmaya geçiş nedeniyle hane gelirlerinde yüzde 40 ila 100 arasında bir düşüş yaşadıklarını bildirmiştir. Bu durum kadınlar ve erkekler için oldukça benzerdir.

SAVAŞIN BATI ŞERIA'DAKİ İŞLETMELER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

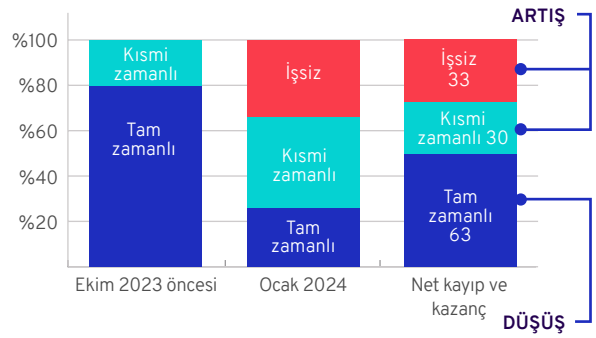

GELİR KAYBEDEN HANELER

Veri kaynağı: FPCCIA, 2024.³

ÇALIŞMA DÜZENİNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER

► ERP Sütunları ve Toparlanma Programı'nın çıktı ve sonuçları

1. SÜTUN YARDIM | Gazze'de yerlerinden edilen işçiler ve etkilenen işverenlerin eş güdümlü bir mekanizma aracılığıyla acil yardım tedbirlerine erişimi

Yardım Çıktısı 1.1. Gazze'den Batı Şeria'ya göç eden işçilerin temel ihtiyaçlarının karşılanması

Yardım Çıktısı 1.2. Batı Şeria'da mahsur kalan Gazzeli işçilere acil gelir desteği

Yardım Çıktısı 1.3. Gazze'deki işverenlere sevkiyatları yönetmeleri için acil destek sağlanması

2. SÜTUN İNCELEME | Çatışmanın iş gücü piyasası üzerindeki anlık etkisinin anlaşılması ve müteakip müdahalelerin tasarlanmasına katkıda bulunmak için veri analizlerden yararlanılması

İnceleme Çıktısı 1.1. Çatışmanın Batı Şeria ve Gazze'deki işçi ve işverenler üzerindeki etkisinin anlaşılması için nitel analizlerden yararlanılması

İnceleme Çıktısı 1.2. Çatışmaların İşgal Altındaki Filistin Topraklarında istihdam ve iş gücü piyasası üzerindeki etkisine ilişkin düzenli bültenler

İnceleme Çıktısı 2.3. Filistin Merkezi İstatistik Bürosuna düzenli İş Gücü Araştırması konusunda teknik destek sağlanması

3. SÜTUN TOPARLANMA PROGRAMI

İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki iş gücü piyasasının, işlerin ve işletmelerin yeniden canlandırılması ve sosyal korumanın genişletilmesi yoluyla savaşın etkilerinden toparlanmaya başlaması

SONUÇ

İSTİHDAMIN GELİŞTİRİLMESİ

BÜTÇE:
7,5 MİLYON ABD
DOLARI

Toparlanma Çıktısı 1.1. İstihdam yoğun yatırım programları (EIIP) vasıtasıyla insana yakışır iş, altyapı ve temel hizmetlerin üretilmesi

Toparlanma Çıktısı 1.2. İşe yerleştirmeler ve hızlandırılmış çıraklık programları aracılığıyla insana yakışır işlere erişimin desteklenmesi

Toparlanma Çıktısı 1.3. İşçi çatı örgütlerinin, sınai ilişkileri geliştirmek ve istihdamı korumak ve geliştirmek için bilgi, yasal hizmetler ve savunuculuk desteği sağlanması

SONUÇ

SOSYAL KORUMA

BÜTÇE:
7,5 MİLYON ABD
DOLARI

Toparlanma Çıktısı 2.1. Sosyal yardım programlarının tutarlılığı ve eş güdümünün insani yardım-kalkınma-barış ekseninde geliştirilmesi

Toparlanma Çıktısı 2.2. Krizden en çok etkilenen kırılgan gruplar için sosyal ödeneklerin tesis edilmesi

Toparlanma Çıktısı 2.3. En çok etkilenen çalışanlar için geçici bir işsizlik ödeneği programının oluşturulması

SONUÇ

İŞLETMELERİN TOPARLANMASI

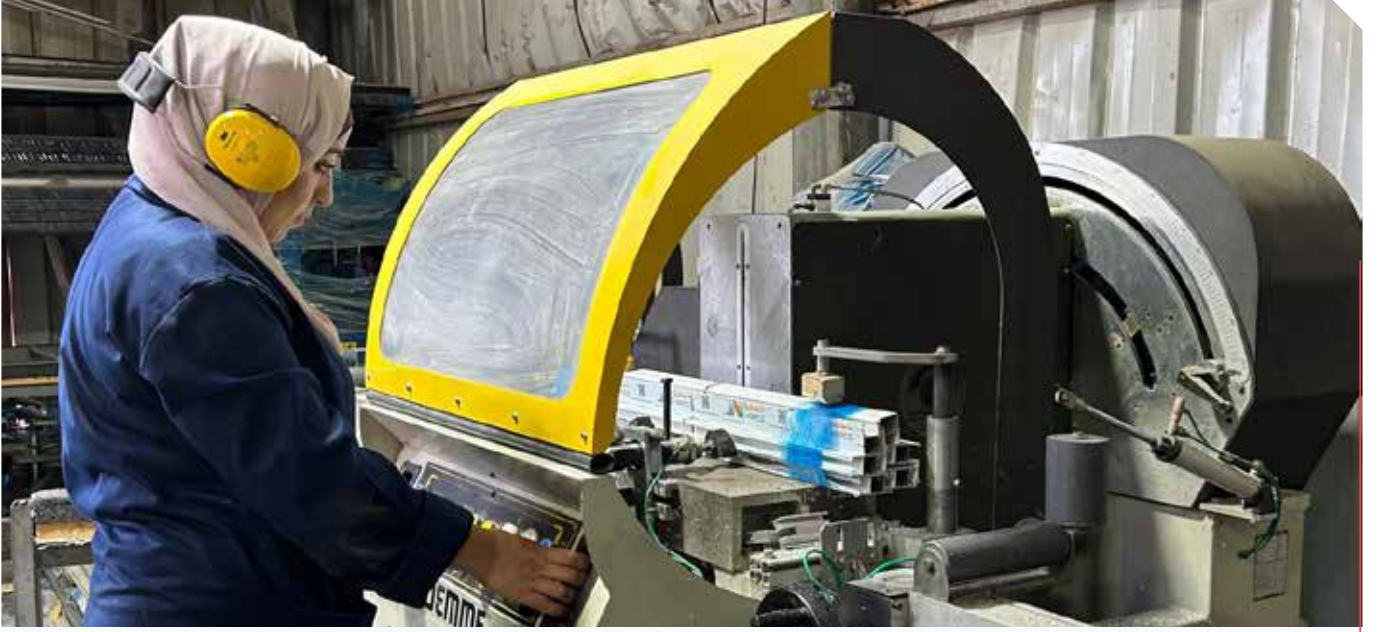

BÜTÇE:
5 MİLYON ABD
DOLARI

Toparlanma Çıktısı 3.1. İşletme ve sosyal girişimlerin finansmana, faaliyetleri için ihtiyaç duydukları girdilere ve yeni pazarlara erişim konusunda desteklenmesi

Toparlanma Çıktısı 3.2. İşveren örgütlerinin kritik ekonomik sektörlerde etkilenen işletmeleri desteklemesi

Toparlanma Çıktısı 3.3. Mikro işletmeler ve KOBİ'lerin öncelikli sektörlerde değer zinciri geliştirme yoluyla güçlendirilmesi

© ILO

► ERP Toparlanma Sonucu 1. İstihdamın Geliştirilmesi

Savaştan önce İşgal Altındaki Filistin Topraklarında zaten büyük bir sorun olan işsizlik hızla artmıştır ve Ekim 2023 ile Mart 2024 arasında yarım milyondan fazla kişinin işini kaybetmesi ve işsizliğin 2024 yılı boyunca artması beklenmektedir. Çatışmaların Haziran 2024'e kadar devam etmesi hâlinde, iş gücüne katılım oranlarının 2023-2024 arasında erkekler için yüzde 3,6 puan, kadınlar için ise yüzde 1,2 puan düşeceği tahmin edilmektedir. Mevcut krizin atlatılması ve toparlanma sağlanabilmesi için işçilerin insana yakışır işlere yeniden ulaşması ve bu işlerin güvence altına alınması için desteğe ihtiyacı olduğu açıktır.

Bu sonuç, ekonomik toparlanma ve istikrarı geliştirmek amacıyla, kaybedilen işlerin geri kazanılmasını, yeni istihdam fırsatlarının yaratılmasını ve krizden olumsuz etkilenen çalışanların iş gücüne hızlı bir şekilde yeniden entegrasyonunun sağlanmasını amaçlamaktadır. Bu sonuç kapsamında, kadınlara ve erkeklerle gelir sağlamanın yanı sıra toparlanma için gerekli kritik hizmetleri ve altyapıyı sağlamak üzere tasarlanmış acil istihdam programları aracılığıyla yeni işler yaratmak, beceri kazandırma, işe yerleştirme ve çıraklık yoluyla iş arayanları yeni fırsatlarla eşleştirmek ve işçi haklarını korumak için işçi örgütlerinin rolünü güçlendirmek için birbiriyle ilişkili bir dizi müdahale uygulanacaktır.

507,000

Filistinli savaş başladığından beri işini kaybetmiş durumdadır

İşini kaybeden çalışanların çoğu hâlen işsiz ve gelirsiz durumdadır

%16.9

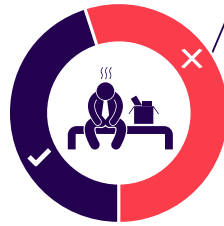
İsrail'de istihdam edilen tüm Filistinli çalışanların ve savaş öncesi yerleşimlerin (2022)

İsrail'de çalışan **135,000**

ve yerleşimlerde çalışan

25,300

Filistinli İsrail tarafından getirilen hareket kısıtlamaları ve çalışma izinlerinin iptali nedeniyle işlerini kaybetmekle karşı karşıya

%57

2024 yılının ilk çeyreğinde İşgal Altındaki Filistin Topraklarında %57 oranında işsizlik beklenmektedir (2024 yılı genelinde ise %45,5)

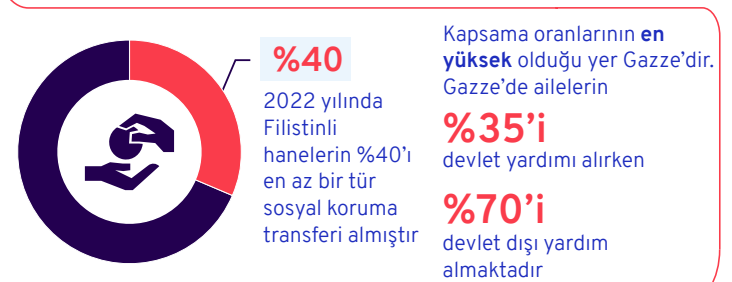
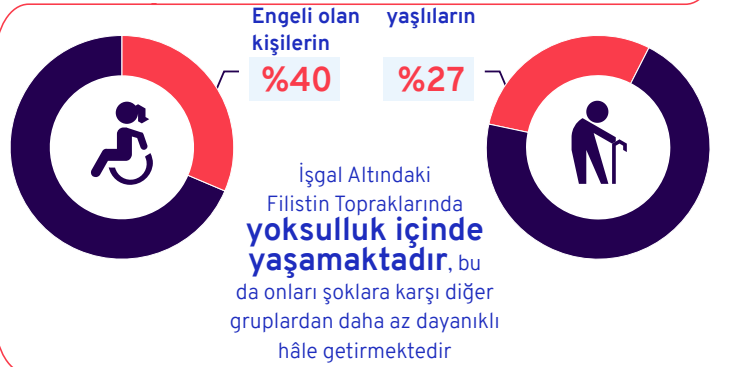
© Mohammad Ghazza/ILO

► ERP Toparlanma Sonucu 2. Sosyal Koruma

Gazzelilerin ezici çoğunluğunun şu anda çok boyutlu yoksulluk içinde yaşadığı tahmin edilmektedir. Batı Şeria'da sosyoekonomik kırılganlık da artmaktadır. Yaşlılar veya engeli olanlar gibi gelir şoklarına karşı zaten daha az dayanıklı olan kişiler, savaşın etkisinden orantısız bir şekilde etkilenmektedir. Filistinliler için, bireyleri ve aileleri kırılganlığa karşı koruyan ve koşullar iyileşmeye başladığında ekonomik istikrarı bir ölçüde korumalarını sağlayacak sosyal yardım tedbirlerinin desteklenmesine acil ihtiyaç vardır. İnsanları yoksulluktan kurtarmak, sosyal koruma yoluyla ilk etapta yoksulluğa düşmelerini önlemekten çok daha zor ve maliyetlidir.

Bu sonuç kapsamında ILO, ulusal sosyal koruma sistemlerini güçlendirirken en çok ihtiyacı olanlara doğrudan mali yardım sağlayarak toparlanma ve istikrarı destekleyecektir. Bu kapsamda, ILO'nun İşgal Altındaki Filistin Topraklarında insani yardım-kalkınma-barış ekseninde tutarlılığın artırılmasındaki öncü rolü temel alınarak sosyal koruma sektöründe eş güdümün güçlendirilmesi; ulusal sistemler güçlendirilirken en kırılgan grupların (yaşlılar, engeli olan kişiler, kadınlar ve çocuklar) desteklenmesi için sosyal ödeneklerin sağlanması; önemli sosyal güvenlik reformlarının yeniden canlandırılmasıyla bağlantılı olarak işsizlik yardımlarının sağlanması ve işçilerin iş gücü piyasasına geri dönmeleri için destek verilmesi yer alacaktır.

İnsani yardım programları, Ulusal Nakit Transferi Programı gibi hükümet programlarına uyumsuz kalmıştır

© ILO

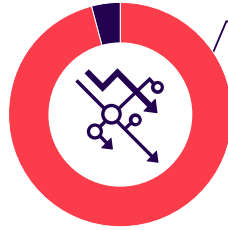
► ERP Toparlanma Sonucu 3. İşletmelerin Toparlanması

Batı Şeria'da ankete katılan işletmelerin %97,2'sinin aylık cirosu savaşın ardından düşmüştür

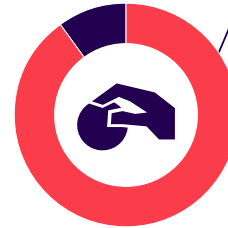
Filistinli işletmeler mevcut krizin etkileriyle başa çıkmakta zorlanmakta, aylık ciroları düşmekte ve büyük çoğunluğu işçi çıkarmak da dâhil olmak üzere ağır tedbirler almak zorunda kalmaktadır. Orta vadede, harcama ve tüketimdeki uzun süreli düşüşler talep yönlü bir durgunluğa ve işletmelerin kalıcı olarak kapanmasına yol açabilir. Nasıl ki bir haneyi yoksulluktan kurtarmak, ilk etapta yoksulluğa düşmesini engellemekten iki kat daha maliyetliyse, aynı şekilde işletmeler için de mevcut çalışanları elde tutmak daha uygun maliyetlidir; bu şekilde, daha hızlı bir toparlanma sağlanabilir ve işten çıkarma ve yeniden işe alma maliyetleri ortadan kaldırılmış olur. Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler ve kooperatifler, krizden en çok etkilenen ancak aynı zamanda sosyal ve ekonomik iyileşmeyi en çok destekleyebilecek kuruluşlardır. Doğru destek sağlınırsa sadece hayatta kalmakla kalmayacak, aynı zamanda gelişecek ve toparlanma yolunda ilerleme sağlayacaklardır.

Bu sonuç, işletmelerin krizden çıkmak için ihtiyaç duydukları finansmana, girdilere ve yeni pazarlara erişimini destekleyerek işletmelerin toparlanmasında ilerleme sağlayacaktır. Bu kapsamda, işverenlere çalışanları elde tutmaları için ücret destekleri (sübvansiyonlar) sağlanması (bu bir kazan-kazan senaryosudur zira çalışanların işleri güvence altına alırken işletmelerin faaliyetlerine devam etmelerine yardımcı olunur); işveren örgütlerinin kritik ekonomik sektörlerde etkilenen işletmelere daha iyi yardımcı olmalarının sağlanması ve değer zinciri geliştirme yoluyla mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin ve kooperatiflerin güçlendirilmesi yer almaktadır.

%97.2

Batı Şeria'da araştırmaya katılan işletmelerin %97,2'sinin aylık cirosu savaşın ardından düşmüştür

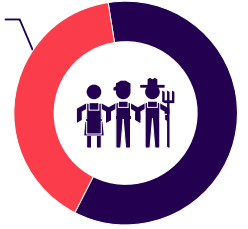

%90.8

Araştırmaya katılan işletmelerin %90,8'inin likidite sıkıntısı nedeniyle mali yükümlülüklerini karşılama kabiliyeti azalmıştır

%40

Araştırmaya katılan KOBİ'lerin %40'ı kalıcı olarak işçi çıkarmak zorunda kalmıştır

%74

Araştırmaya katılan hanelerin %74'ü gelirlerinin %40'ı ila %100'ünü kaybettiklerini bildirmiştir

%70
UNIDO İşgal Altındaki Filistin Topraklarında satın alma gücünde %70 azalma olduğunu tahmin etmektedir

► ILO Kudüs Temsilciliği

<https://www.ilo.org/occupied-palestinian-territory>

T: +972-2-6260212

Email: jerusalem@ilo.org

